

GEESTELIJKE ADVIEZEN

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan
Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Mag men spreken van „Teksten krijgen“?

II.

h Brakel heeft tenslotte nog een tekst, waarop hij laat rusten zijn leer omtrent een onmiddellijke inspraak van den Heiligen Geest; n.l. Johannes 14:21, 23: Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelven aan hem openbaren. Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken.

In de eerste plaats hebben wij ook hier weer te doen met de vraag: „wat beteekent dit woord“?

Ongetwijfeld wijst dit woord des Heilands vooruit naar den jongsten dag, waarin Christus, in heerlijkheid verschijnende, Zich aan de Zijnen zal vertoonen; den dag, waarin de hemel op de aarde zal dalen; den dag, waarin vervuld zal worden het Woord uit Openbaringen: „De tabernakel Gods is bij de menschen“. En nu geniet de gemeente der Nieuwe Bedeeling den voorsmaak van deze heerlijkheid, door de inwoning des Heiligen Geestes. Ook daarop doelt deze tekst uit Johannes 14.

Maar — en daarover gaat het hier juist — hier wordt in het minst niet gezegd, dat dat wonen Gods bij Zijn volk, in deze Bedeeling, zich zal manifesteren door onmiddellijke inspraak.

Dat er gemeenschapsoefening is tusschen God den Heere en Zijn volk, een innige, teedere gemeenschap, dáarover is geen verschil. Het verschil loopt alleen over de vraag: op welke wijze deze gemeenschap wordt geoefend.

En nu komt het mij voor, dat de Geest hierbij niet zóó te werk gaat, dat Hij mij direct, onmiddellijk, zóó maar een tekst geeft. En waarom geloof ik niet, dat zulks gebeurt?

Ik wil trachten dat duidelijk te maken.

God spreekt tot ons in Zijn Woord, in de Heilige Schrift.

Met dat spreken Gods in Zijn Woord, correspondeert een Geesteswerking in ons, waardoor wij dat Woord der Schrift, als Gods Woord zien en aanvaarden.

Zullen wij nu de sprake des Geestes in het Woord hooren en verstaan, dan is daarvoor noodig, dat wij ons met dat Woord bezighouden.

Dat is onze taak; wij moeten luisteren naar dat Woord, biddende of de Geest ons daarbij het Woord wil laten verstaan en aanvaarden.

Het middel, waardoor de Geest ons in dat Woord wil toespreken, is de ambtelijke bediening van dat Woord, de prediking.

Wie dus den troost des Woords wil genieten, moet beginnen met zich over dat Woord te buigen, tot de prediking te komen met een biddend hart; doet hij dat, dan kan hij er zeker van zijn, dat de Geest hem door dat Woord zal toespreken, zooals hij dat noodig heeft.

Stel nu dat het waar was, wat men zegt van dat teksten krijgen, wat zou daarin liggen opgesloten?

Dit, dat de Heilige Geest, met voorbijgang van mijn eigen Schriftonderzoek, met voorbijgang van de ambtelijke bediening des Woords, zóó maar mij een tekst op het hart bond.

Maar dat komt hier op neer, dat de Geest de Waarheid, die Hij reeds éénmaal openbaarde aan Zijn apostelen en profeten, nog eens weer aan mij persoonlijk openbaarde.

De Geest doet geen onnoodig werk.

Door zelf de Schrift te onderzoeken, door ons trouw te stellen onder de ambtelijke bediening, kunnen wij kennen al de beloften die wij noodig hebben; door na te denken over wat wij op die wijze uit de Schrift weten, zullen wij ook de beloften des Woords kunnen gebruiken en genieten.

Zou dan de Geest ons eigen Schriftonderzoek, ons komen tot de ambtelijke bediening, ons biddend, geloovig bezig zijn met wat wij uit de Schrift weten, negeerende, ons zoo maar een tekst in het hart werpen?

Zou de Geest daardoor Zelf feitelijk op non-activiteit stellen de middelen, die Hij in deze Bedeeling gegeven heeft tot de genieting van den schat der openbaring?

Men zegt: „gij moet den Geest in Zijn werking vrijlaten“.

Natuurlijk; maar de Geest heeft Zichzelf toch gebonden aan het Woord?

En wanneer men nu aanneemt, dat de Geest zóó maar een tekst in mijn hart werpt, dan maakt men den Geest, tegen Zijn eigen ordening in, los van het Woord.

Want of nu die woorden, die ik krijg, ook in den Bijbel staan, — als het waar was, dat de Geest mij die zoo in het hart wierp — dan heeft Hij Zich daardoor toch losgemaakt van de Schrift, wijl Hij negeert de normale middelen, waardoor ik van

dien Schriftinhoud kennis krijg, inzonderheid van de ambtelijke bediening des Woords.

Tenzij men mij dan ook uit de Schrift zelf kan aanfoonen, dat de Geest Zelf ons dáár toelegt, dat Hij op zulk een wijze het Woord wil bedienen, kan ik niet aanvaarden, dat de Geest Gods volk zou willen troosten door hen, op de door mij niet aanvaarde wijze, teksten te geven.

Het is niet noodig, en het gaat in tegen het feit, dat de Geest Zich bindt aan de Schrift, de Schrift, die mij toesprekt wanneer ik zelf die geloovig, biddend onderzoek en, vooral, onder de ambtelijke bediening des Woords.

Natuurlijk is hier niet mee ontkend, dat de Geest op een oogenblik, als ik naar het lezen van het Woord, of naar de prediking des Woords luister, mij aan een bepaalde belofte (of dreiging) die ik dan hoor, vat geeft.

Een broeder schreef mij b.v., dat hij eens, in groote dorheid en droefheid verkeerende, hoorde voorlezen Jesaja 43 en dat hij daardoor bijzonder getroost werd.

Een ander schreef, dat hij onder een preek over „Zio het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt“, door dien tekst gegrepen werd.

Waarom zou dat niet kunnen? Dat is de heel gewone weg, waarlangs de Geest ons toesprekt.

Ook kan het gebeuren, dat iemand in groote droefheid, in zijn hart nadent over den schat des Woords, dien hij zich in den loop der tijden heeft verzameld en dat hij daar vindt een Woord, dat, door de werking des Geestes, hem balsem in de wonden giet.

Maar daarover gaat het niet.

Wat ik niet aanvaarden kan, dat is, dat de Geest zóó, direct, mij een bepaalden tekst geeft.

Dat wordt in Gods Woord niet geleerd en gaat in tegen de huishouding van den Heiligen Geest.

De Kruijk heeft in „Om Sions Wil“ zijn lezers opgeroepen om mij hun bevindingen in dezen te schrijven. Hij meent, dat, als ik hoor wat vele kinderen Gods in dezen ondervonden hebben, ik daardoor wel van zienswijze zal veranderen. Hij zegt: „Want de ondervinding heeft toch nog wel eenige betekenis voor onze zienswijze in de leiding des Heiligen Geestes“.

Ik kreeg reeds onderscheidene brieven. Ik zal daaruit wel eens iets publiceeren. In één daarvan wordt ook zoo sterk nadruk gelegd op de waarde der ondervinding.

Maar de ondervinding heeft alleen dan waarde ter vaststelling van de waarheid, wanneer die ondervinding haar legitimering vindt in het Woord, — en dat ontbreekt hier.

Ik kom nog even terug op wat Ds de Kruijk vertelt van zichzelf. Op achttienjarigen leeftijd kwam hij voor het eerst tot zekerheid des geloofs, doordat tot hem kwamen de woorden: „Daarom, omdat Ik u liefgehad heb met een eeuwige liefde“.

Ds de Kruijk verklaart dit nu aldus: „En dan is dit krijgen van een tekst voor mij niet anders dan de toepassing van Gods Woord door Gods Geest in het zondarshart. En wat is die toepassing dan? Niets anders dan het openen van het hart voor dat Woord, dat op een oogenblik in al zijn klaarheid en heerlijkheid en volheid van Gods genade voor mijn geloofsbewustzijn staat.“

En niet alleen staat dan dat ééne woord, maar heel de Schrift als de openbaring van Gods genade in Christus voor mijn geloofsbewustzijn als tot mij persoonlijk gesproken.“

Even verder zegt hij „Op welke wijze de Heilige Geest in het zondarshart het aanvaarden van de Verbondsbelofte werkt, kan ik niet beoordeelen, maar dat Hij het ook wel doet door een jong mensch de belofte zoo krachtig tot zijn ziel te laten uitgaan, dat hij niet anders kan, dan met blijdschap uitjubelen: „het is ook voor mij!“ dat was mijn ondervinding op mijn achttienjarigen leeftijd.“

Ds de Kruijk meent, dat dit niet anders is, dan wat van een Verbondskind gevraagd wordt. En als ik, die zoo sterk aandrang op verbonds-aanvaarding, hem nu maak, zooals hij zegt, „tot een mysticist“, dan ontgaat hem hierin alle logica.

Maar laten wij nu de zaak eens goed bekijken.

Ds de Kruijk kreeg dien tekst: „Daarom, omdat Ik u liefgehad heb met een eeuwige liefde“.

Zou Ds de Kruijk nu eens willen zeggen, wie daar in dien tekst voor zijn bewustzijn met die U bedoeld wordt?

Uit zijn schrijven kan ik niet anders opmaken, dan dat hij daaronder zichzelf verstond. „Daarom, dat Ik u, De Kruijk, heb liefgehad“.

Daardoor werd in zijn ziel geboren de zekerheid: „Het is ook voor mij“, en zoo kwam hij tot de aanvaarding van het Verbond.

Maar zoo is Gods weg niet.

God verzekert mij niet eerst dat het heil ook voor mij is om mij daardoor te brengen tot verbonds-aanvaarding.

Ik moet eerst het verbond aanvaarden en daardoor komen tot de zekerheid dat al de verbondsweldaden ook voor mij zijn.

De weg is niet deze, dat God mij eerst op het hart bindt, dat ik tot Gods gekenden behoer en

dat ik daardoor tot de aanvaarding der beloften kom.

Neen, eerst eenvoudig het Verbond omhelzen en dat doende zie ik nu door het geloof, dat ik persoonlijk een gekende des Heeren ben.

Nu wordt het Verbond mij gepredikt door Woord en Sacrament en zoolang ik dat niet aanvaard, mag ik niet verwachten, dat de Heilige Geest mij nu eens persoonlijk, op buitengewone wijze, tot de zekerheid van mijn persoonlijk heil zou leiden.

Men kan dat noemen, zooals Ds de Kruijk, verbonds-aanvaarding; maar in wezen is dat verbondsmiskenning, wijl het het individuele vooraf laat gaan.

En ik geloof niet, dat de Geest dat doet.

Ds de Kruijk heeft voor zijn zienswijze ook geen enkel Schriftbewijs aangevoerd.

De Schrift weet alleen van het lezen, het onderzoeken, van de prediking des Woords, van het Verbond Gods en — van het eenvoudig buigen daarvoor.

Daarom geloof ik niet, dat wij, in wat Ds de Kruijk beschrijft, te doen hebben met een tot geloofs-zekerheid leidende werkzaamheid des Heiligen Geestes.

Ik beschouw een dergelijk ding als een zielkundig gebeuren, dat vrucht is van een bepaalden innerlijken strijd, van gedachten en overleggingen, die tenslotte dit tot resultaat hadden.

Maar — dat wij hier te doen hebben met een directe inspraak des Geestes, waardoor Hij Ds de Kruijk deze woorden op het hart bond, dat aanvaard ik niet; in de eerste plaats niet, omdat ik niet geloof dat de Geest een woord, dat in de prediking zoo vaak tot iemand kwam, nog eens zoo tot iemand zou brengen en in de tweede plaats niet, omdat de wijze, waarop tengevolge van het krijgen van dezen tekst, de zekerheid in de ziel geboren werd, niet is de weg der Schriften.

Ik kan mij begrijpen, dat Ds de Kruijk het niet prettig vindt, dat over deze ervaring van hem zoo gesproken wordt.

Maar hij heeft zijn persoonlijke ervaring zelf in het geding gebracht.

Een volgenden keer hoop ik uit onderscheidene brieven te laten zien, tot welke dingen men komt, als men eenmaal op dezen weg gaat.

D. v. D.

II. PERSCHOUWING

Een stem uit Amerika.

In „De (Amerikaansche) Wachter“ schrijft Ds D. Zwier o.m. het volgende:

Volgens de voorstelling, die na de verschijning van Dr Kuypers werk over de gemeene gratie door de Gereformeerden vrijwel algemeen aangenomen werd, is het Noachietisch verbond het verbond der algemeene genade. Zooals Kuypers zelf zei, in dat verbond ligt het vaste geschiedkundige uitgangspunt voor deze leer.

In den jongsten tijd echter wordt er vooral op dit punt van deze voorstelling critiek uitgeoefend, met name door Dr Schilder van Kampen, en dat maar niet slechts zoo eventjes terloops, maar grondig en met een stroom van argumenten aan de Schrift, aan onze Belijdenis en aan de Gereformeerde dogmatiek ontleend. Hij komt met argumenten, die zich niet in een ommezien laten omverwerpen, maar die onze ernstige bestudeering ten volle waard zijn.

Zonder op alles wat hieraan vastzit in te gaan, zal ik een poging wagen, om op heel eenvoudige wijze, zoodat gewone lezers het kunnen begrijpen, hiervan iets mede te deelen.

Gelet op het feit, dat hooggeleerde heeren, doctoren in de theologie, den professor van Kampen blijkbaar niet begrepen hebben en een wel wat haastig alarm hebben geblazen, moge deze poging vermetel schijnen. Maar ik zal het er toch eens op wagen, hopen, dat ik daarbij voor grove blunders bewaard moge blijven. Die het beter meent te weten mag mij een brief schrijven.

Aan het slot van het artikel schrijft Ds Zwier:

Tot zoover de nieuwere voorstelling, die, zooals ons nu wel duidelijk geworden zal zijn, op niet onbelangrijke punten afwijkt van die, waaraan wij min of meer gewoon geworden waren.

Maar een afwijking van onze Gereformeerde belijdenis kan ik hierin, zelfs met een vergrootglas, niet vinden.

Ongetwijfeld zullen er bij onze lezers vragen oprijzen. Ik heb ze ook. Vragen, die misschien nog niet zoo gemakkelijk te beantwoorden zullen zijn. Maar we gaan daarop nu niet in.

Ik hoop echter, dat de lezers uit het bovenstaande eenig begrip zullen gekregen hebben van de dogmatiese bezwaren, waardoor de term algemeene genade of gemeene gratie gedrukt wordt.

Het verblijdt ons, dat Ds Zwier in dezen geest geschreven heeft. Bij de opening van hun aanval hebben de Professoren Hepp en Kuypers beiden naar Amerika heengewezen, waar, zooals men weet, over de gemeene gratie een geschil gerezen is, en ze hebben geklaagd, dat de winst, die daar verkregen zou zijn, thans weer vanuit Nederland het gevaar liep, verloren te gaan. Hier klinkt echter een stem uit Amerika, en ze komt van iemand, die ook zelf herhaaldelijk is betrokken geweest in de Amerikaansche debatten, en deze stem spreekt

anders, voor geen onzerzij „gemeene gratie“ van „algemeen“ van Gods algemeene beschouwen hebben opgevoerd“.

In „Die Ke stroom“ over

Op die derland is gestel om „afwykende is, te on portier. Dit hlyk het op h Hepp sy C voordat d uit te voer wel verski

Net soos brosjures verkeerd as ridderl van die v bestrede k word om s nie geskry Dit sky nodig is r noemen nie.

Gelukkig l heid nog ee Wij onzer der zakelijke bespreking ding etc.

Vervolgemi

Dit is v en stelling gekwoteer afwykinge word. Pro leer der a die algen staan die hy, hoewe genade“ n van God zekere ge 18); „Wa betrefl, k verschil v

Our di saak ge, Gereformi doen, bet konstruks En daara wil ons t hy Ds de van die a algeme

Die tw Prof. He Prof. Dr Hierdie nie. Prof. dat Prof. of Belyde der kom verbond v tweesydig Prof. Sch God“ sou hy die be son doen en gelyke daarop r bestaan e elke verba

Dat P meerde h God in e ons nie l gereformi om dit t medewerl God dan word det gehreke g self aan

Die ar by Prof. konstattee verbaas sonder b gemaak

(Berymin

1. Toe n „ gewi Dit van wat

2. „Die en s Hy die van is H